

POZDRAJ BÓH

ČASOPÍS EVANGELSKÝCH SERBOW

5. číslo

Budyšin, meja 1970

Létnik 20

Hrono na róžownik

Jezus rjeknje: Wy mnie njejsće wuzwolili, ale ja sym was wuzwolil.

Jana 15,16

Zo smy křesčenjo, Jezusowi wučomnicy, stawy našeje cyrkwe, zo wěrimy do Jezom Chrysta, to njeje naša zaſlužba. My njejsmy sebi Jezusa jako swojego Zbožnika wuzwolili — wón je nas jako swojich wučomnikow wuzwolil. Tak wón znajmješa sam praji. Je pak tomu wopravdze tak? Njemějachmy njeſtawno konfirmaciju? Njeprajachmy paćerskim džécem: „Derje, hdyž sée sami so rozsudzili, być z Jezusowymi wučomnikami! A přeco zaso maće so wosobinse za Jezusa rozsudzíć!“ Wšak sebi sam tajke rozsudzenie wot wučomnikow žada, hdyž so praša: „Chečeće wy tež woteńe?“ (Jana 6,67).

Wězo mamy so přeco zaso znowa za njeho rozsudzíć. To pak njestoji tomu napřeo, štož tu praji. Prén nastork je wón sam dal. Wón je swojich dwanaćoch tehdom sam powołał kőždemu prajo: „Pój za mnú!“ Přez křčenicu smy tež my wšitcy k tomu powołani, za nim chodžić. Tak je wón tež nas sebi wuzwolil. My mamy k tomu jenož „haj“ abo „ně“ prajić abo móžemy so tež tak zadžerzeć, kaž by to nam wšitko wšedne bylo!

Tu pak so njejedna jenož wo někakji teoretski problem, ale wo něšto z praktiskimi scéhwkami. My dyrbimy mjenujcy wěđeć, kak Jezus w samsnej sadže dale rjeknje: „... ja sym was wuzwolil a postajil, zo byšeće wy šli a plód přinjesli a zo by waš plód wostal!“ Wuzwolenje přez Jezusa je zwiazane z pôslanjom, z wupošlanjom. Před dwémaj lětomaj bě v Drježdžanach krajnocyrkwienski kongres, na kotrymž nětčiši Magdeburgski biskop dr. Kruža wuzběhny, zo smě cyrkej přichoda jenož być cyrkej za druhich. To měni Jezus, hdyž wón tu praji „plód přinjesť!“

Snano wě někotry, zo tute słwo steji na kamjenju nad rowom wulkého w Božím kralestwie. A snano je někotry z nas tež hižom při tutym rowje stal, dokelž tón, kiž tam leži, lubowáše nas Serbow, a někotri Lužicy Serbja su před 210 lětami při jeho pohrebje tež serbske spěwy zanjesli. To bě hrabja Zinzendorf w Ochradowe. Na jeho kamjenju steji napisane: „Wón bě postajeny, zo by plód přinjesl, plód, kiž wostanje.“ Wón běše wopravdze Boži wuzwoleny grat. A plód, kiž je wostal, wiždžimy we wosadže, kotruž je w

Čerpjenje jako naš přinošk za ponowjenje swěta

Přednošk na Kublanskim dnju 1970

Njeje mi lochko, wam, kotriž njejsće na Kublanski džen přijęć mohli, přednošk po słowie tu wospjetować.

Spytach prajić, zo je čerpjenje samo na sebi bjez zmysla, dokelž čerpjenje jako tajke njeje kmane, našemu swětej něšto dać. Skiwlenje a žałošćenje može druhich zmotać a zrudžić, ale nic ponowić abo rozwieselić. Njedwěluju na tym, kiž skorži, čerpi. Tute čerpjenje pak njeje konstruktiwne w Jezusowym zmysle.

Wón, Chrystus, čerpješe za tutón swět. Wón čerpješe z druhimi, z chorymi, wopušćenymi, z clownikami, kurwami, wudowami a z člowjekami dla mjezytowaršnosće a žiwjenja a powšitkownego měnjenja. Widžeše nuzy, hubjenstvo, brachi, cěmnosće swojego časa a swěta a čerpješe za swój čas, lud a swět.

Tež w lětušim pôstnym času nježachmy z Chrystusom čerpjeć, njetrjebachmy a nochcichmy to. Njeje móžno, z Chrystusom tak chodžić, zo přeco zaso znowa wše stacieje čerpjenja překročiemy. Škoda energije a časa! Za Chrystusom chodžić, to njemože rěkać, swojego znutřkownego člowjeka pěstować a samo za sebej tajny alibi před Bohom wudo-być abo wuwikować.

Naš swět a čas trjebatej člowjekow, kiž su zwolniwi, z tutym swětom so identifikować, kaž je to Chrystus činił. Wón bu člowjek, naš bratr. My pak smy hinaši, hustodosć přenaduci abo pesimistiscy w tutym jeho swěće. Mamy so za něšto lěpše. Čujemy so hišće jako tući po kejžoru Konstantinu, kiž je w lěće 313 cyrkzej pod statny škit stajil a z tym njezdobre lěta a lětstotki zahajil. Wono je so křesčanam derje šlo. Slawa, blyšć, česć, nahladnosć su jenož někotre znamjenja tutoho Konstantinského časa cyrkwe.

Ochranowje założil, w kěrlušach, kotrež su we wšitkich spěwarskich, w heslach, kotrež su přeložene do 20 cyzzych rěcow, w skutku misionstwa, kotrež jemu na wutrobje ležeć. My wšitkey njemóžemy tajcy ludžo być kaž hrabja Zinzendorf; ale wuzwoleni wot Knjeza smy wšitcy a tež k tomu postajeni, zo bychmy na někakje wašnje plód přinjesli, plód Ducha, kotryž je „lubosć, wjeslošć, měr, sicerliwość, luboznosc, dobrotliwość, wěra, čichosć, pocíciwość“. (Gal. 5,22) La.

Chrystus pak njeje so z mócnymi swěta wobjał. Won je tych na boku swěta lubował. Je naše žałošćenje čerpjenje z Chrystusom wo tutón swět abo žarowanje wo bjez dwěla problematiku pychu cyrkwe? Skoržimy wo zhubbenu móc cyrkwe? Lubi wosadni, čerpjenje tajkeho razu je wopačne čerpjenje. My njejsmy ani Boži marträro ani marträro cyrkwe. Tež Chrystus bě wjace hać jehnjo Bože! Won bě a je po puću, tutón swět wujednać. Bóh ma zajim za zemju a za krasnosć zemje. Jenož potom, hdyž naše čerpjenje jako přinošk za ponowjenje swěta widžimy, maja bolosće a nuzy swój zmysl. Jenož, hdyž čerpjenje z Chrystusom do zwiska přinjesemy, to rěka, hdyž z nim na tutym swěće čerpimy, budžemy na prawym puću. Ja pak prajach „na tutym swěće“ a njerěčach wo twojej komorce. Ja rěčach wo „čerpjenju“ a nic wo mórkotanju. Prawe čerpjenje budže jenož móžne, hdyž z Chrystusom do tutoho swěta pondžemy a při tym wěmy, zo mamy z Chrystusowymaj wočomaj tutón swět widžeć, z jeho wušomaj do našeho swěta posluchać, ze swětom začuwać, jeho noze a ruce tu być. Naša wutroba ma sej wěsta być, zo je Knjez žiwy, wopravdze žiwy. Jenož tak budže Chrystus přez nas k swětej rěčeć móc. Jenož tak budže čerpjenje naš přinošk za ponowjenje swěta. P. W.

W Hodžiju budže 27. a 28. smažnika 1970 naš lětuši Serbski cyrkwienski džen

Hodžijska wosada je nas znowa přeprosyla. Před 17 lětami tam hižom raz běchmy. Wěšeće hišće, kak nam tehdom wobjed tak jara derje slobodzše? Warjene kury z nudlemi!

Hodžij mohl naš serbski Mekka być.

Z Hodžijskeje wosady pochadžeše Michał Frencl, přeložowar Biblie.

W Hodžiju je skutkował Jaroměř Hendrich Imiš, naš serbski wótc.

Tam bě po nim za fararja Jan Křižan, naš serbski protykar.

W Dživočicach, w malej wjesce Hodžijskeje wosady, je džělał a pěsnili naš luby Petr Mlonk.

Što njeby rady sobu do Hodžija jě?

Starajće so bórze wo busy.

Našim lubym jubilejnym konfirmandam

1920 – 1970

Našim lubym paćerskim džěćom

Hdyž na tutym swiatym dnju
z lubosću was powitamy,
was při Božim woltarju,
lube džěći, postrowiamy,
da najprjedy k njebjesam
naše próstwy za was džeja,
zo so k měrej tu a tam
waše puće wobroćeja.

Wóće wšje hnady, daj
žohnowanje jim na zemi
a tam wotamkň jim swój raj
z njebjeskimi radoścemi!
Jezu, swoje wocki pas,
njedaj jim so zhubić ženje!
Swjaty Ducho, wšitkōn čas
skić jim měr a posylnjenje.

A wy džěći, wěsće wy,
kak je lubosć, swěra, hnada
wjedla was přez wšitke dny,
a što džensa na was hlada?
Bóh waš Zbóžnik, wosada,
waši starši, waši lubi,
zo so žana jenička
duša Jezusej njehubi.

Njeboh Njeswačidlski farar je wam před połsta lětami tutu pobožnu pěseň wěnował. Wón ju dawaše wotčišeć w „Pomhaj Bóh“. Luba wosadna, kotařa so hotuje na jubilejnu konfirmaciju, mi ju přinjese.

Chetro rozskubana je papjerka. A runje to swědći, kak je sebi tehdomniše paćerske džěćo, džensniša połstatna jubilarka, ju wažila čas swojego živjeńia.

Wona mje chutnje prošeše, zo bych jej kěrluš zaso wróćo dał. Haj, rady jón jej zaso do ruki połožu. Njech jón hiše dołhe lěta w česćownosći chowa a jón přeco zaso znowa čita.

Wy, lubi jubilejni konfirmandža, kotriž sće z našej wosadnej hromadźe w našim Božim domje a druhđe konfirmowani w lěće 1920, wam tuton Wałtarjowy kěrluš znowa wěnujemy.

Wón je po rěči, myslach a po formje tak prawje plód zańdzeneho časa. Derje tak! Njech was wobdawa duch tehdomnišeho časa, kaž bě so hiše wuchował w cyrkwi. W lěće 1920 tajki kěrluš?

We wichorjtych, rewolucionarnych powójnskich lětach tajki lubozny, swětej cuzy kěrluš?

Njeje tehdomniši farar ničo začuł wo wótrych problemach swojego časa? Cyle wěsće je tež wón tehdom so styskne bědži z nuzami tamnych lět. Wón pak je wam tola mohł tajki pobožny kěrluš na puć dać.

Wy Njeswačidlscy jubilejni konfirmandža sebi džensa hiše swojego konfirmatora čescíce a jemu njeporokujeće, zo was njeje hľubšo do problematiki swěta podnurił. Stož je wón wam tehdom prajil, je wam džensa hiše ważne a drohe.

My džensa sptytam swojim paćerskim džěćom woči wotewrěć za woprawdítost našeho časa.

To wšak drje je nuzne. Snano pak dyrbjeli tež přeco zaso pola swojich wótcow wuknyc. W.

Prěnja serbska duchownka

Renata Kralec z Hućiny je Rozšerjenu serbsku wyšu šulu we Małym Wjelkowje přechodžila a je loni (1969) swoje teologiske pruwowanje na Lipsčanskej uniwersiće zložila. Wosrđez swojich pruwowanjow bě wam w Blunju wědomostny přednošk podała wo grekskim słowie „eirene“ = měr.

Njedželu Jubilate 1970 je přeni króć serbsce předowała – w Drježdananach.

W Drježdananach!

To njeſmě rěkać, zo ju njebichmy we Łužicy měć chcyli.

Ja so nadžijam, zo změjemy ju nětko wjele na našich serbskich klětkach. Abo?

Slyšiće, što z wysoka
zwón do wutrobow džens zwoni?
Zrozumiće, čehodla
telko sylzow džens so roni?
A te swjate kěrluše,
a ta wučba Božoh słowa –
džěći, ach so dopomíće
na to wšitko hać do rowa!

Tele stawy, wosada,
su či znowa dowěrjene,
su wot dobroh pastyrja
tebi k zbožu poručene!
Wopomn, duša jenička
plaći před tym Knjezom wjace
hać wšě časne bohatstwa,
wjac hać wšitke swětne šacy. –

Tuž, wy džěći, chodžimy
z wami w Boze zjednočeni,
tu a wěčnje my a wy
wostanjemy njedželeni.
Njezapomíće tutoh dnja!
Wy sće droho wukupjene;
budžće swěrne do kónca
a tam wěčnje wuzwolene!

Jan Waltar

sylnymi argumentami wótrje zastupowachu.

W 1. lisće na Korintiskich (14,34 a 35) wšak steji:

Waše žony njech mjelča
w zhromadžiznach.

Přetož jim njeſmě dowolene być,
zo bychu rěčale, ale zo bychu
poddane byte, jako tež zakoń praji.
Chcedža pak něsto nauknyć,
njech so doma swojich mužow
praseju.

Přetož žonam hrózbnje přisteji,
hdyž w zhromadžiznach réča.

Pawoł pisa w 1. lisće na Timoteja (2,11–15):

Zónska njech wuknje w mjelčenju
ze wšém poddanstwom.

Zonje njedowolu, zo ty wučila, ani
zo by na mužu knježila, ale zo by
mjelčo była.

Přetož Hadám je přeni stworjeny,
potom Jěwa.

A Hadam njebe zawiedżeny,
ale žónska bě zawiedżena a je
přestupjenje přiwiedla.

Zbóžna pak budže, hdyž džěći
porodži, jelizo wostanje we wérje
a w lubosći, w swjećenju
z pocćiwoścū.

Prěnje duchownske zastojnство w cyrkwi bě japoštołstwo. W Jezusowej wokolinje běchu drje tež žónske a za čas japoštoła mějachu drje žónske wšelke nadawki dopjelnić, ale žana njeměješe japoštołske zastojnство. W Nowym Zakonju njenamakamy žanu „Timoteju“.

Zastojnство cyrkwy bě přeco muſke, pastyrske. Bóh sam je naš Wotc a nic naša mać.

To su zavěrnje jasne słowa, kotrež tamnych třinaćoch nućachu přeciwo nowemu zakonje hłosować.

My pak měnjačmy, tola za tuton zakoń dyrbjeć hłosować. Cyrkej Ježom Chrysta je nowy Boži lud, w kotrymž maju wšitcy misionarski nadawki po wěšćenju profeta Joelja:

W posledních dnjach so stanje,
praji Bóh,

zo chcu wuleć wot mojego Ducha na
wšitko čelo;

a waši synojo a džowki
budžea wěšćic...

Tež na swojich wotročkow
a nasowe džowki chcu ja
w tych dnjach wuleć wot mojego
Ducha,

a woni čudzeja wěšćic.

Pola Lukaša čitamy (8,1–3):
Ci jědnaćo běchu z nim,

k tomu tež někotre žónske,
kotrež běše Ježus wustrowił,

Marja, kotrež rěkachu Madlena,
a Johana, Chusowa mandželska,
a Susana

a wjele druhich, kotrež jemu
služachu ze swojim zamoženjom.

Pawoł přikaza, zo by žona měla přikrytu hłowu, hdyž so modli abo wěšći. Tu je potajkim na to myслene, zo žona sobu skutuje w Božich słužbach. Hdyž Apolos do Efesa přińdže, jeho Akwila a Priscyla rozwučowaśtej w Božim słowie. Japoštoł Pawoł mjenuje Febu, kotař „je w službje Kenchrejskeje wosady“. Pawoł da strowić Trifenu a Trifosu, „kotrež w Knjezu so proujetej“.

„Postrowće Persidu, moju lubu, kotař je so wjele proucowala w Knjezu.“ To su tola wšo dopokazy, zo su

Tamni třinaćo swoje měnjenje ze

žony hiżom w młodej křesċanskej wosadze mēle swoje zastojnstwo.

A tola wostanjetej tamnej słowje z 1. lista na Korintskich a z 1. lista na Timoteja, z kotrymajž je žonam tak raznje zakazane, zo njebucho w Bożej służbie rěčale. Każ so zda, su tam mandzelske mējnene, kotrež dyrbja dobreho porjada dla, a każ sebi to židowske waſnje žada, mjełčeć.

Lěta dolho je so na synodzie rěčalo za a přećiwo zakonje, kotryž smy nětk wobzamknily.

Ja sym za njón hłosował.

Sto by činił ty?

W

Z Českosłowakskeje

Zhromadnje ze wšemi narodami na zemi spomina tež lud w Českosłowakskej w meji tutoho lěta na 25 lět po skónčenju druheje swětoweje wójny. Tute 25 lět su napjelnene z mnohimi přeměnjenjemi w towaršnosći, přetož wobnowjenia Českosłowakska socialistiska republika so w mnohim rozeznawa wot stareje ČSR z lět 1918–1939. Hiżom w lěće 1945, ale wosebje w lěće 1948 přewza Komunistiska strona Českosłowakskeje energiske wjednistwo w staće a rjadowanie cyłeje towaršnosće.

Tuž su tute 25 lět tež za křesčanow přičiny dosć, zo bychu hłuboko přemyslowali.

Ale lěto 1970 ma hišće dwaj druhej wuznamnej jubilej:

120 lět po narodzenju prěnjeho prezidenta republiky

Tomaša G. Masaryka,

300 lět po smjerći poslednjeho biskopa stareje českéje Jednoty Jana Amosa Komenskeho.

Na wobaj jubilej budže so zjawne spominac.

Wosobu T. G. Masaryka su wšak po lěće 1945 wšelako posudžowali. Zaslužba prof. dr. Milana Machoveca je, zo znowa připóznawaju jeho žiwjenje a dželo. K T. G. Masarykem maju wězo najblíši zwisk protestanća w Českosłowakskej. Po rodze bě wón katolik, ale jako profesor přestupi k reformowanej cyrkwi, později Českobratrskzej ewangelskej cyrkwi, při kotrejž je wostał čas swojego žiwjenja, byrnjež so njeje wjele na cyrkwinskiem žiwjenju wobdželił. W zańdzeności su Masaryka přez měru wuzběhowali. Nětčiše wěcowne a strózbe posudžowanje dawa nam možnotu, woprawdžity wuznam jeho žiwjenja a džela prawje pohódnosći. Wón je wažny džel stawiznow českoho luda do, we a po přenje swětowej wójni.

Podobna situacija je pola druheho jubileja – Jana Amosa Komenskeho. W poslednim času wěnuje wjele wědomowcow tutomu mužej swoju kedźbosć, kotrehož wuznam je wosebje wuzběhowany na polu pedagogiki. W tutym lěće budže so wjele schadzować a rěčeć wo Komenskim. Norwëska spisowacelka Milada Blekastadowa rodž. Topičová je wudała

němsku knihu: Comenius – Versuch eines Umrisses von Leben, Werk und Schicksal des Jan Amos Komensky.

Tutu knihu doporučujemy wšem, kотiż maju zajim za Komenskeho. Komenský je gigantiska postawa. Tu njeje žane polo, kotrehož njebu so w swojim džele dótkał. Hnujaca je jeho starosć wo eksulantow – čeknjencow wěry dla –, wo Jednotu bratrsku we wukraju, w eksilu, kotrejž posledni češki biskop wón bě.

Kaž je dr. phil. Plechač dopokazał, je Komenský předchadnik pietizma. Pietistiske zaklady w zmyslenosci a w džele zwjazują jeho z Zinendorfom, kotryž je 13. žnjenca 1727 wobnowił Jednotu bratrsku w Ochrannie (Herrnhut). Wona je so potom přez misionstwo rozšeriła po wšem swěce.

Cyrkej w Českosłowakskej je séicha živa, ale mnoho so tola přeměnja. W narańszej Słowakskej su so pomery zaso změrowale, kotrež běchu so w lěće 1968 přiwótrile přez wobnowjenje grekskokatolskej cyrkwie.

Na ekumeniskim džele so nětko tež wobdžela starokatolska cyrkje, kotrejž bě w lěće 1968 móžno, so znowa zrjadować a sej biskopa wuzwolić.

Židowska wosada w Českosłowakskej spominaše na 1000 lět swojego wobstaća. To je zawiernje wobkédzbowanja hódný jubilej!

Ze smjerću prof. dr. J. H. Hromadki zwisuje hłuboka kriza w Křesčanské měrowej konferency, a hišće njeje wěste, hač budže dale eksistować abo hač zańdze.

Českosłowakski ekumenizm steji před wažnym rozsudom. Hač dotal njeje hišće jasne, hač dotalna Ekuumeniska rada wostanje w Praze, abo hač so dwě Ekumeniskej radže wutworitej we woběmaj federatiwnymaj republikomaj, w Českéj a w Słowakskej. Ale tež zakladne myslé ekumenizma maju so znowa formułować a wujasnić. Na jednej stronje chcedźa romantisce zmysleni, zo bychu so najchěřišo „wšíty ze wšemi zjednočili“. Na druhéj stronje su cyrkwe, kotrež so při ekumeniskim džele jenož jara wobhladniwje wobdžela ze znutřkownymi čežemi. Prawosławna cyrkje je hiżom přemyslowala, hač njeby z Ekumeniskeje rady wustupiła. Metodistiski superintendent žadaše, zo by so skónčne ekuumenizm formulował a zo by Ekuumeniska rada postajila metody a zámery. Potom by tež móžno bylo, swoje wobmyslenja wuprąjic.

Znaty zwjazek „Kostnická jednota“ změje zaso swój lětny zjézd, kotryž njepřinjese jenož přeměnjenje we wjednistwje, ale tež w nowej orientaci.

Tak je cyrkwinske žiwjenje w Českosłowakskej połne hibanjow, změnow a pěměnjenjow, štož pak swěđci wo strowym jadru a sprawnej woli, problemy rozrisać, před kotrejž cyrkje steji.

Z wosadow

Klukš. 3. meje zeńdzechu so žony w Klukšu, zo bychu po zwučenym waſnju njejedzeli Rogate swjećili. Tema dnja bě: Čas je wjac hač pjenejzy! K žonam rěčeše sotra Möbius z Kottmarsdorfa.

Bukecy. Swoje šesćdžesate narodiny smědžeše na koncu měsaca měrca naš bratr Alfred Kěžor z Koporc swjećić. My mamy wšu přičinu, w našim časopisu na njeho spominā. Wón je swěrny Serb a sobudželačer w Bukečanské wosadze. Wón je wučeny zahrodník. Ale – kaž hižo prijedy jeho njebob nan – je wón jako kěbětar swěru njejedzeli za njejedzeli na kemšach z móšničku chodžil. Wot 1. januara 1963 sem je jeho naša wosada do hłownego zaſtojnsta jako cyrkwjenc, zwónka, domownika, tepjerja a zahrodníka za naše pohrebnišča powołała. A w tych wšelakich funkcijach nam dobru służbę wopokazuje. Tež w cyrkwinskiem chorje jako tenor sobu spěwa. Kóždy ma jeho rady dla jeho přečelneho a zdwórliveho waſnja. Boh Knjez chcył jemu dale hnadu a móc spožici!

Swój złoty kwas smě spočatk meje br. Pawoł Fiebiger ze swojej mandzelskej Elsu rodž. Uferec swjećić. Wón je, kaž jeho nan a tež jeho syn, wojnar w Bukecach. Wobaj stějitaj swěru we wosadnym a cyrkwiskim žiwjenju. Wón je předsyda zwjazka cyrkwiského chora a, hačrunjež je wón 82 lět stary, porjadnie sam w chorje jako bas sobu spěwa. Boh Knjez chcył jimaj dale swoju hnadu, strowosć a čilosć dawać a jej zohnować tež w starych lětach!

Klukš. Smy z našeje cyrkwje lawki wutwarili, kiž stejachu přez lědžesatki prözdne, a nětko smy prawje zbožowni. Dupu smy bliže k wosadze wzali, dokelž přeco husišo křčenja na kemšach mamy, a čitanski pult wo 10 m doprědka sunyli.

Njeswačidlo. W zańdzenym měsacu mějachmy w našej wosadze dwaj złotej kwasaj.

Fritz Kube a Marta rodž. Dehmele, kotrajž příndžestaj po wojnie z předjašeje Šleskeje do našeje wosady, do Luha.

Pawoł Šołta a Marta rodž. Bjenaďcic, pochadzaca z Komorowa pola Rakęc. Jubilaraj bydlitaj w Holešowskej Dubrawce.

W lěće 1920 su so jubilarojo dali před Božim wołtarjom wérōwać. W lěće 1945 mějachu swój slěborny kwas. Na wulke swjećenie w tehdyšich wojnskich nuzach žane myslé njeběchu.

Narodzili su so jubilarojo w zańdzenym lětstotku. Wjele su nazhoniли a přečerpjeli. Hač njeběchu te posledne 25 lět jich žiwjenja te najměriňiše?

Chwal Knjeza, moja duša, a štož we mni je, jeho swjate mјeno. Chwal Knjeza, moja duša, a njezapom jeho dobrotw, kotryž tebi wšitke twoje hréchi wodawa.

Klukš. Za naše elektriske tepjenje trjebam nuzne 200 m kabla z wulkošeu 4×120 mm². Hač može nam něčto w Serbach tajki kónc kabla posrèdkować?

Klukš. Wosebje w tutym lěće so bojachu wosadni wulkeje wody. Wšudže ležeše wjèle sněha, a pola nas so woda přez nowotwar Sprjewje haći. Byrnjež smy nimale kózde lěto wulku wodu měli, je lětsa najmjenje škody nastalo.

Malešecy. Njedželu, 12. 4. 1970, běše w našim Božim domje serbska ekumeniska nutrnost. Wopyt z katolske strony bě bohaty. Samo knjaz kanonikus Andricki bě přichwatał. Ewangelskich z druhich wosadow bě jara mało. Wosadni běchu tu žadnu skladnosć wuživali, zhromadnje serbski kěrluš a serbsku modlitwu wuspěwać.

Hačrunjež je wosadny farar Němc, je z někotrymi serbskimi džecimi rjany serbski spěv a modlitwu nauwknýl. Za to wutrobný džak!

Po nutrnosti běchmy při šalce kořeja a při skibce tykanca hišće hodžinku we „Wódnym mužu“ we wjeselej bjesadze hromadže.

Katolska młodzina, kiž běše bohače zastupena, zaspěwa nam wjèle rjanych starých a nowych serbskich pěsničkow.

Přichodna serbska ekumeniska nutrnost budže 14. junija 1970, w 14.00 hodž. w Husce.

Madžarska prawosławna cyrkje, kotruž nawjeduje prof. dr. Berkim, budže dwójce wob lěto wusyłać w rozhłosu Bože služby. Tež druhe cyrkwe w Madžarskej dōstachu dovolnosć, po ličbje jich wérjacych Bože služby wusyłać.

Hlas Pravoslaví

Sokoł a kokoška

Hońtwjerski sokoł (Jagdfalke) swařeše kokošku:

„Ty sy njedžakowne zwěrjo. Čłowjek tebje čas twojego žiwjenja pićuje, tebje škita a tebi dawa bydleńce. A ty?“

Hdyž će wola, započnješ běhać wot jednoho kuta do druhego, lětaš po třechach a njedaš so popadnyc.

Sluša so to?

Hladaj na mnje. Ja sym hakle krótki čas pola čłowjeka, ale ja hižom wěm, što so słusa. Ja jemu pokazam, zo sym jemu džakowne za jeho starosc wo mnje. Hdyž mnie za wola, jemu hnydom zleću na jeho prawicu.“

Kokoška jemu rjekny: „Snadž maš prawje, sokole. Ale praj mi: Sy hižom hdy pječeneho sokoła widžał?“

Hlas Pravoslaví

27. a 28. junija 1970

Šerbski cyrkwienski džen
w Hodžiju

Dživny podawk

„Farar po pućach swojeje wosady“ pod tutym titulom bych sej zwěril tolstu knihu napisać. Farar njezetka jenož čłowjekow, ale druhdy tež zwěrjata a dživne podawki. Što z čłowjekami rěčeć, snano wě. Ale kak so zdžeržeć w nocy přećiwo rozcerćenym psam, nastróżanym džiwim kačkam abo druhim ptáčkam? Abo što cinić, hdyž njewjedro hrozy a puć domoje je hišće jara daloki? A wotyム bych rady něsto dživne powědał.

Prašach so: Što to je? Z kotreho časa swěća dešćikowe kapki?

Skónčje bě mi jasne, što to bě. To bě jara rědki podawk, kotremuž rěkamy swjato-Elmsowy woheň.

Hdyž je mjenujcy elektriske napjeće powětra přewulke, k njewjedru njedónđe, blyski njesapaju, ale tajki dživny woheň so pokazuje na wysokich wěcach. A tehdom běch ja tón najwyši na dróze. Žadyn štom a žadyn sčezor tam njesteješe. A tuž so tajki woheň na mni jewješe. Njewě-

Lěco, čas pućowanja so bliži.

Hdže pojědžemy lětsa?

Jasne a horce brjohi Čorneho morja nas wabja. Štož je tam pobyl, toho z mocu tam échnje. Štož jo njeje hišće widžał a jo tež ženje njewohlada, njech njeje zrudny.

Doma, doma rjenje je!

Budźmy džakowni, zo je rjana serbska Lužica naša domizna!

Běch tehdom z wikarom w Klukšu. W Kupoji běch biblisku hodžinu měl a běch runje po puću dom. To běše moja poslednia služba w Klukšanskej wosadze była. Jenož hišće mało dnjow, a běch z fararjom w Hrodžicu, kaž běše to moje přeće bylo.

Džen bě jara njepřečelny. Dešćik so prošeše. Husta kurjawa! A k tomu cémnosć! Cémnosć, zawérnje cémniša hač cémnosć w Egypckoj!

Nalěwo a naprawo běchu haty, a ničo njewidžach. Kak wjesoty běch potom, hdyž běch na dróze wot Mińska do Klukša.

Džech cyle na prawym boku, zo njeby awto abo motorske koło do mnje zawadžilo.

Hlej, njebě tam swěca?

Wězo!

Snano kolesar zady mje?

Ně, swěca bě tola předy mje.

Ale zwotkel přińdže tuta swěca?

Bě to hižom hoscenc w Nowym Ždžarje?

Ně, to tola móžno njeje. Tak daloko hišće njeběch.

Ně, swěca njeje ani předy ani zady mje, swěca je nade mnu!

A nětko wšo cyle jasne widžach: Na mojim klobuku swěci so kózda dešćikowa kapka, a to tak jasne, zo mje slepi. Klepam z ruku do klobuka, a kapki nětko sedža na mojej rukajcy. Třasu ruku, a kapki padajú dele a hnydom hasnu. Tak to dže dohlí čas.

džach, što cinić. Běch w straše abo nic. Přeńdže milina přez mnje do zemje? Abo njemože so ničo stać? W samsnym wokomiku, hdyž zastupich do lesa pola mlokarnje, bě koncze swěću, a wšo bě hnydom docyla čmowe.

W Klukšu powědach, što bě so stalo. Pobožna žona spyta mje přeswědić: „Ty sy zetkal njewumožene duše wojakow, kotriž su při dróze pohrebani.“ Ale to njewěrjach a hišće w nocy telefonowach ze swoim lubym přećelom Arnoštom Hornčerjom, a tón wobkrući moje ménjenje a praješe: „Ty sy zawiđenja hōdny, zo sy to nažiwił. Mjez wjèle tysac čłowjekami to snano jedyn widži.“

Tehdom bě mje wězo trochu zatrach. Nětko pak sym nauknył, wotwierjenej woči měć, zo bych Bože džiwy spóznał.

A kak wjèle tajkich džiwow móže jenož křešćan poznać?

dr. R.

Pomhaj Bóh, časopis ewangelskich Serbow. – Wuchadza jónkróć za měsaca z licencu čo. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. – Rjadaju Konwent serbskich ewangelskich duchownych. – Hłowny zamołwity redaktor: superintendent Gerhard Wirth - Njeswadiłski. – Ludowe nakładniwo Domožina. Budyšin. – Čišć: Nowa Doba čišćerja Domowiny w Budyšinie (III-4-9-1137)